

מאה שנה לוועד הלשון העברית

לרגל האירוע יזמה האקדמיה למדעים כשיתוף עם האקדמיה ללשון העברית סדרת הרצאות בתחומי הלשון העברית בהשתתפות מרצים מן האוניברסיטאות בארץ. ההרצאה הראשונה התקיימה באקדמיה ב-16.11.89 בהשתתפות שר החינוך והתרבות **מר יצחק נבון**.

ביקורי נשיא המדינה ונשיא האקדמיה באוניברסיטאות ובמוסדות מחקר

בתשיין תימשך סדרת הביקורים של נשיא המדינה ונשיא האקדמיה למדעים באוניברסיטאות ובמוסדות מחקר. ייערכו ביקורים בנחל שורק, באוניברסיטת בר-אילן ובטכניון.

הקונגרס העולמי העשירי למדעי היהדות

הקונגרס העולמי העשירי למדעי היהדות בחסות האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים והאוניברסיטה העברית בירושלים התקיים בירושלים באב תשמ"ט. כנשיא הקונגרס כיהן **פרופ' אפרים א' אורבך**. פרופ' אורבך סיים את תפקידו כנשיא האיגוד העולמי למדעי היהדות, ובמקומו נבחר **פרופ' עזרא פלישר**.

קשרי חוץ

קשרים מדעיים עם סין העממית

ד"ר **מאיר צדוק**, מנהל האקדמיה, ומנכ"ל משרד החוץ, מר **ראובן מרחב**, נפגשו עם שריו סין באיים ובדקו דרכים להפעלת מרכז אקדמי ישראלי בסין בחודשים הקרובים. סין העממית אישרה עקרונות הקמת מסגרת כזו בשיתוף עם האקדמיה הסינית למדעים.

האסיפה הכללית של COBIOTECH בקיבו

פרופ' אפרים קציר ביקר במוסקבה כאורח האקדמיה הרוסית למדעים וייצג את האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים באסיפה הכללית של COBIOTECH (הוועדה המדעית של איקס"ו לביוטכנולוגיה) שהתקיימה בספטמבר 1989 בקיבו.

במוסקבה זכה לטיפולו של פרופ' קונסטנטין סקריאבין העוסק בביולוגיה מולקולרית, ובקיבו היה אורחו של פרופ' סרגיי קומיסארנקו, אימונולוג הממונה על המכון האקדמי לכימיה בקיבו.

בדיונים השתתפו כ-60 מדענים מארצות שונות. בין המטרות שנדנה הנכרת שיתוף הפעולה והידוק הקשרים הבינלאומיים בתחומי הביוטכנולוגיה בין הגופים המסוגלים לאיקס"ו, עיצוב הקשרים בין האקדמיה לבין התעשייה הביוטכנולוגית, הפצת ידע הקשור בחינוך והוראה בתחום זה, ארגון קונגרסים וסדנאות. פרופ' אפרים קציר נבחר לנשיא COBIOTECH, ולסגנו נבחר פרופ' סקריאבין מברית-המועצות.

קשרים עם האקדמיה למדעים של האינסטיטוט דה פראנס

באוקטובר 1989 התקיימה פעילות בכורה כמימוש של הסכם המסגרת לשיתוף פעולה בין האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים לבין האקדמיה למדעים של האינסטיטוט דה פראנס. פרופ' **יהושע יורטנר** ביקר במריס ובשטרסבורג כאורח האקדמיה למדעים של צרפת, ופרופ' **ז'אן לואי ליון**, חבר האקדמיה למדעים של האינסטיטוט דה פראנס, נשיא המרכז הלאומי הצרפתי ללימודי החלל ופרופסור למתמטיקה שימושית בקולג' דה-פראנס, ביקר בישראל כאורח האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. פרופ' יורטנר הרצה באקדמיה הצרפתית על הנושא: יסקירה מיקרוסקופית של פוטוסינתזה, ופרופ' ליון הרצה באקדמיה הישראלית על "שינוי גלובלי ומתמטיקה".

חילופי מדענים עם המועצה המדעית של סינגפור

פרופ' **צבי רופורט** מהחלקה לכימיה אורגנית באוניברסיטה העברית בירושלים שהה במחלקה לכימיה באוניברסיטה הלאומית של סינגפור בחודשים יולי-אוגוסט 1989 במסגרת ההסכם לחילופי מדענים בין האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים והמועצה המדעית של סינגפור.

תוכנית הביקור כללה סדרה של שמונה הרצאות, דיונים על המחקר במחלקה, על הוראת הכימיה, על אפשרויות שיתוף פעולה בין מדענים מישראל ומסינגפור וחילופי סטודנטים בין שתי המדינות.

חגיגות 900 שנה לאוניברסיטת בולוניה

פרופ' **רוברטו בקי** ייצג את האקדמיה בחגיגות מלאת 900 שנה לאוניברסיטת בולוניה באוקטובר 1989.

בחגיגות השתתפו נציגי אקדמיות לאומיות, מדענים ואנשי רוח מרחבי העולם. פרופ' בקי הרצה על הנושא:

Low Fertility in Industrial Countries: Causes, Consequences, Policies
כמו כן הניש פרופ' בקי לנשיא אוניברסיטת בולוניה את ברכת האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים כתובה על מצילת קלף.

ועידת הארגון הבינלאומי להדברה ביולוגית

פרופ' **דוד רוזן** מהפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית בירושלים השתתף כנציג האקדמיה בוועידת הארגון הבינלאומי להדברה ביולוגית שהתקיימה בפרינצה, איטליה, בספטמבר 1989. פרופ' רוזן נבחר לכהן במועצת הארגון בשנים 1989-1993.

קשרים עם האקדמיה ההונגרית

באוגוסט 1989 התקיים בבודפשט בחסות האקדמיה ההונגרית למדעים כנס בינלאומי בין-תחומי בנושא "סימטריות במבנה". כנס זה הוחלט על הקמת "הארגון הבינלאומי הבין-תחומי לחקר הסימטריה". פרופ' **יובל נאמן** נבחר לכהן כנשיא כבוד של הארגון.

באוקטובר 1989 אירחה האקדמיה את הסימפוזיון הבינלאומי מסעם הארגון הבינלאומי לחקר המוח (IBRO) בנושא: "ניורוביולוגיה תאית - יונים, מולקולות וגנים", ותנה לו את הסותה. בקונגרס הרצו 12 מדענים מארה"ב ומאירופה ו-20 מדענים מישראל.

התקיימה פגישה בין מזכיר החוף של האקדמיה המלכותית ההולנדית למדעי הטבע והרוח עם מנהל האקדמיה, ד"ר מאיר צדוק. נדונו הדרכים להרחבת שיתוף הפעולה בין האקדמיות.

פרופ' חיים תדמור השתתף בכנס אשורולוגים של ארצות הנוש המזרחי שנערך בפוזנן, פולין בספטמבר 1989. את הכנס ארבה אנודת "שולמי" (שלוס באכדית).

במועצה

אלה כמה מהחלטות המועצה בישיבתה ביום כיג בתמוז תשמ"ט (26.7.89):

החלטת מועצת האקדמיה בתגובה על סקירת שר המדע והטכנולוגיה בנוסח בל' בסיון תשמ"ט - 3.7.89:

- 1) האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים היא מוסד לאומי אשר הוקם ב-1961 על-פי חוק. מקומה ומעמדה של האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים נשמרו מאז על-ידי כל ממשלות ישראל בתוקף היותה גוף ממלכתי השואב את סמכותו מתפיסת עולם מתקדמת של מדינה נאורה המניעה על חרויות המדע ועל הקהילה המדעית מפני התערבות המערכת הפוליטית. תפיסת עולם זו באה לידי ביטוי מפורש בחוק האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים שבו הוגדרו כגורה הד-משמעת יעידה, מטרותיה ודרך עבודתה של האקדמיה.
- 2) מועצת האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים רואה בחומרה רבה כל ניסיון למפע בתפקידיה ובמעמדה של האקדמיה ולערב את שמה כוויכוחים פוליטיים מעל כמות ציבוריות. תמה בעיניו שעניין הנוגע למעמדה של האקדמיה למדעים, שהוא נושא בעל חשיבות לאומית ומהותית, מובא לידיעתו לראשונה בנאום שר המדע והטכנולוגיה ככנסת ובאמצעות אמצעי התקשורת.
- 3) הגנו עומדים על המשך קיום העיקרון המונקציולני של שילוב תוראה אוניברסיטאית ומחקר מדעי בסיסי כמוסדות ההשכלה הגבוהה. באלה תלויה רמתו הגבוהה של המחקר המדעי ומעמדה הבינלאומי של קהיליית המחקר של מדינת ישראל.
- 4) מעילות המחקר המדעי הבסיסי וההשכלה הגבוהה חייבת להיות עצמאית ובלתי תלויה, כמקובל בארצות דמוקרטיות אחרות. לא יעלה על הדעת שהמחקר המדעי הבסיסי יופעל או יפוקח על ידי משרד ממשלתי. האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים תעמוד על הגושא העקרוני של שמירת עצמאות מערכת ההשכלה הגבוהה והמחקר המדעי הבסיסי.
- 5) האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים רואה יעד מרכזי בטיווח ובקידום המחקר הבסיסי, וזאת בתוקף תפקידיה המעוגנים בחוק. על-פי מניית ראש הממשלה באפריל 1985 הכינה האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים תוכנית-אב למחקר הבסיסי במדינה. תוכנית-האב שימשה חומר רקע לשני דיונים אשר נערכו במליאת הממשלה בנובמבר 1986, והוגשה בפברואר 1987 לראש הממשלה, למסלא-סקום ראש הממשלה, לשר החינוך והתרבות, לשר המדע ולחברי הממשלה. האקדמיה למדעים פועלת ליושם תוכנית-האב למחקר הבסיסי בין השאר באמצעות גיוס תרומות בחייל ליצירת קרן שמורה למחקר בסיסי בעזרת העם היהודי. כל ניסיון לפגוע ביעדי האקדמיה ובתפקידיה יהיה בעל השלכות חמורות לגבי המאמץ לגיוס התרומות להקמת קרן שמורה למחקר בסיסי אשר הושגו עד כה ואשר יושגו בעתיד, ודברים כרוח זו כבר נשמעים.
- 6) פיתוח מערכת ההשכלה הגבוהה והמחקר אשר יבטיחו רמה גבוהה של תוראה אוניברסיטאית ומחקר מדעי, עידוד הדור הצעיר של החוקרים, תרומה סגולית לפיתוח המדע הבסיסי במדינת ישראל ושמירת הקשרים עם העולם היהודי-אסור שיהיו תלוים באיקולים פוליטיים.
- 7) לעיקרון של אי-תלות המערכת האוטונומיטבית של ההשכלה הגבוהה והמחקר המדעי הבסיסי חשיבות עליונה, והוא מושגת על תפיסת עולם ממלכתית אשר באה לביטוי בחוק המועצה להשכלה גבוהה ובחוק האקדמיה למדעים. בתוקף תפקידיה המעוגן בחוק תעמוד האקדמיה למדעים על עקרונות היסוד של עצמאות מערכת ההשכלה הגבוהה והמחקר המדעי הבסיסי כראוי למדינה נאורה.

סימפוזיון יהודי-יפני

המועצה תומכת בהצעה לקיים סימפוזיון יהודי-יפני. מקובלת על המועצה הנחת היסוד שקשרי הגומלין בין ישראל ויפן צריכים להתבסס על שיתוף-פעולה מדעי בין שתי המדינות. המועצה תקים ועדת היגוי ועדה מארגנת לנושא זה.

ספר היוכל לפרופ' נתן רון

המועצה מאשרת את השתתפות האקדמיה בהכנת ספר היוכל לפרופ' נתן רון.

מינוי ועדות כספים וכוח-אדם

המועצה מאשרת מינוי ועדות כספים וכוח-אדם לאקדמיה.

יצוג האקדמיה בקולוקווים

באמסטרדם

המועצה מבקשת מפרופ' יהושע יורטנר לייצגה בקולוקווים בנושא "האקדמיות המערב-אירופאיות" שיתקיים באמסטרדם באפריל 1990.